

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Vndecimum instrumentum vitæ regularis sequela. Cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

tiorum, genitrix virtutum, & omnis perfectionis amatrix. Vita regularis est, quam proprium institutum præscribit, vocatio probat, carnales & imperfecti aspersionem, spirituales, & perfecti viti sequuntur. Ea incipientes, se ipsos emendant, proficientes, se ornant; perfecti, se in perfectione & omni puritate conseruant. Omnia huius vite opera ornata sunt alicuius decore virtutis: quoniam si bona sint & studiosa, in sua bonitate promouet, & si media aut indifferentia, per rectam intentionem ad aliquem gradum bonitatis pertrahit. Ita verò hoc instrumentum vtemur, si quæ propria sunt nostri status & vocationis, strenue præstemus, & si nihil ab eo alienum eive dissonum faciamus. His quasi duabus alis anima ad perfectionem volat, & ab omni se nota vitij & imperfectionis elongat. Nam omnia ab spirituali statu, vel vocatione præscripta virtutis sunt opera, quare dum illis intendimus, in congregandis virtutibus laboramus. Quæ verò aliena sunt à nostra vocatione, licet aliis bona sint & vitia, nobis tamen bona & proficua esse non possunt: vnde dum illa fugimus, à multiplicium vitiorum, & imperfectionum occasione discedimus. Fitque vt mens nostra ab occasione mali se subtrahens, & bonis insistentis, paulatim fiat in omni virtute perfecta.

Huius ergo instrumenti altera pars est, vt spiritualis vi se actionibus propriæ vocationis accommodet, aliis fratribus se libenter associet, cum orantibus oret, cum laborantibus laboret, cum paulantibus pauset, & tanquam membrum, aliis charitate iunctum, conuenientem partem oneris portet. Sciat ad se etiam pertinere illam vocem Saluatoris: Amen dico vobis, nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnū cælorum. Et quamuis ætate magnus sit, quamuis nobilis, quamuis doctus, & literatus, à superbia & fastu sæculi, ad humilitatem, & simplicitatem seruatorum Christi se conuertat, & in operibus quibus ipsi occupantur, affabilem se illis comitem præbeat. Fiat tum corde, tum abiectionis aut non nimis speciosis functionibus paruulus, vt cum paruulis & humilibus iam magnus factus, in cæleste regnum introeat. Curet à se omnem occupationum proprietatem dimouere, quæ illum à communi vita, & communibus actionibus aliorum distrahit; sciatque illas occupationes proprias, à vita communi abhorrentes, fetus esse propriæ voluntatis, quæ pœnam habet: actiones verò regulares & vocationi conformes, quibus alij intendunt, diuina esse voluntatis fructus, quæ sibi obediens premio afficit. Actiones huiusmodi non tantum ocium pellunt, omnium iniquitatum originem, sed & à diebus seruatorum Dei, omnem tristitiam omnique tædium rejiciunt. Ita namque dispositæ sunt & ordinatæ inter se, vt dies & noctes à bene sancteque occupatis feliciter transeant, & eos non tristes, sicut dies faciunt in vanitate consumpti, sed alacres & plenos fiducia relinquunt. Omnes spirituales viti regularem vitam agentes, in commune orant, in commune psallunt, simul laborant, simul quiescunt, certis horis vigilant, & alius dormiunt; & hæc laborum occupationumque varietas tædium remouet; sancta verò amabilisque societas, tum pericula, tum tristitiam auertit. Qui ita viuunt, bene dispositi sunt ad Deum, ad proximos, & ad seipsos. Ad Deum, quia statutis temporibus eum venerantur, & colunt, & omne tempus in eius obsequium impendunt. Ad proximos, quia illos iuuant, quando & quomodo oportet, & illis exemplum sanctæ adificationis præbent. Ad seipsos verò, quia prudenter se domant, patere se tractant, & indulgentiam non sibi necessa-

riam denegant. Crucem quidem ferunt, sed leuem, quam non solis suis humeris, sed omnium confratrum suorum cervicibus sententiâ impostam. Iter arripiunt, sed facile, ad quod emetiendum præternates vocant, circumambulantes animant, & subsequentes, aut de nouo incipientes excitant. Domum perfectionis ædificant, sed tot habent huius adificationis cooperatores, vt non sit laboriosum, eam aliquando perficere. Breuiter, regularis vita ex ea parte, qua propriis occupatur muneribus, nihil aliud est quam congeries optimarum actionum, & seminarum vniuersarum virtutum. Nam hæc vita nullam actionem iubet, quæ aut studiosa non sit, aut in studiosum finem sanctumque directa: his autem actionibus virtutes nondum genita generantur, iam verò genitæ promouentur, & promotæ in perfectionem feruntur. Et sicut fortem, ac celerem nauem ingressus, sedens, & nihil de itinere cogitans, immò & dormiens, magna conficit leucarum spacia; sic vitam regularem custodiens, & ei se in vniuersis accommodans, licet nihil de suo profectu cogitet, magnum in omni virtute profectum acquirit. Bonorum laborum, ait Sapiens, gloriosus est fructus, & quæ non concidat, radix sapientiæ. Habent enim illi fructum virtutis, quæ suos possessores facit gloriosos: qui & incorruptibiles sunt, & nunquam pereunt, quoniam radices sunt illius beate sapientiæ, qua premium recipimus, & cognoscemus Deum sicuti est. Sanctus Iacob vxores suas, & filios, & seruos diuitiasque contemplans, dixit ad focerum suum: Afflictionem meam, & laborem manuum mearum respexit Deus, & arguit te heri. Sic & iustus, qui strenue laborauit, suis aduersariis insultat. Deus, ô demones, vos arguit, vos reprehendit, & à me repellit; profectus quoque mentis meæ auget, & prouehit, quoniam afflictiones & labores, quos eius causa suscepi, acceptos habet, & ad dandam pro eis mercedem respicit.

Hanc vitam communem, & proprio statui ac vocationi conuenientem, omnes perfecti viti magna sunt aueritate sectati, quibus semper cordi fuit, priuatis studiis, licet piis, communia præponere. Licet enim ex illis, quando hæc non impediunt, vberem fructum deceperint, tamen in his communibus, & maiorum auctoritate probatis, fructum animaduertunt esse maiorem. Et ideo specialia placent, sed communia illis contra sensum imperfectorum magis arident. Solent namque imperfecti, communium operum utilitatis ignari, specialia onera, quæ sponte sibi imponunt, libentissime portare, à communibus verò se subtrahere, aut ea non sine tædio & molestia suscipere. Ac more puerorum, illa vt externa specie pulchriora captant; ista vt suo videri minus speciosa, licet magis vitia, non curant. At viti perfecti, qui non specie rerum, sed substantia delectantur, qui non hominum plausum, sed Dei beneplacitum concupiscunt, semper communia opera studiis specialibus præulerunt. Hi ergo nobis imitandi sunt, si sumus aliquando ipsorum fortem accepturi. Nam proprium iustorum est, iustorum exemplis refici, & perfectorum imitatione formari. Ideoque in Canticis comparantur [duobus hinnulis caprea gemellis, qui pascuntur in lilis.] Sunt vbera sponte, quia, vt vbera ab Ecclesia diliguntur. Sunt hinnuli, quia per humilitatem se peccatores agnoscunt, & per contemplationis actus quasi per saltus vniuersa temporalia pertranscunt. Sed dicat Gregorius quare pascuntur in lilis? Quid per lilia, inquit, nisi illorum vita declaratur, qui veraciter dicunt: Christi bonus odor sumus Deo? Electi ergo,

Matt. 18.
3.

Sup. 3.15.

Gen. 31.
42.

Cant. 4.

Greg. 4.
mor. 6.6.

vt affequi summa praeualeant, conspecta, odorifera & candida iustorum vita fatiantur. Iam quidem videte Dominum sitiunt, iam de eius contemplatione satiari charitatis aestibus inardescunt. Sed quia in hac vita positi, necdum valent, per praecedentium interim patrum exempla pascuntur. Vnde & aptè illic tempus de ipso liliorum pastu definitur, dum dicitur: Donec aspiret dies, & inclinentur umbræ. Tamdiu quippe refici iustorum exemplis indigemus, donec praesentis mortalitatis umbras, aeterno die aspirante, transeamus. Cùm enim huius temporalitatis umbra transacta, hac mortalitate fuerit inclinata, quia ipsius diei internum lumen cernimus, nequaquam iam appetimus, vt ad amorem eius per aliorum exempla flagremus. Nunc autem, quia necdum eum intueri possumus, summopere necesse est, vt eorum, qui illum perfecte sequuti sunt, conspectis actionibus incitemur. Intueamur ergo quam pulchra est agilitas sequentium, & videamus quam turpis sit hebetudo pigrorum. Statim namque vt bene agentium gesta respicimus, nosmet ipsos confusione intima vlciscente iudicamus: mox verecundia mentem concurrit, mox iuste saeuens, reatus addicit, & vehementer hoc etiam displicet, quòd adhuc fortasse turpiter libet. Sic ille. Optimum sanè est huius sancti Doctoris documentum, & in hac re, quam modò tractamus, omnimodis seruandum. Si enim illos inspiciamus, qui nostri status initia cõsecrarunt, & eorum vitam tam sanctam, tamque institutis addictam contemplerur, profectò non valebimus gemitus continere, & à singulibus & lacrymis temperare. Quia ipsorum statum, mœnera, immò & domos ac cellulas occupantes, longè ab eorum conuersatione distamus, & in loco feruidorum, qui nobis bonum nomen, & apud homines spiritualium virorum opinionem compararunt, præ segnicie & vecordia torpescimus. Defuncti sunt patres optimi, quorum perpetuum studium fuit vitæ regularis exacta obseruatio, vt semper ad maiora sanctitatis incrementa conscenderent: viuimus autem filij delicati, & pigri, qui quotidie fictis prætextibus regularem illam obseruantiam infringimus, & murum illum sanctæ discretionis ariete non necessariz dispensationis impetimus, vt in nostri cordis feditate crescamus. Illi in vestibus paupertatem, in cibis parcimoniam, in omnibus rebus humilitatem dilexerunt, vt mente lucerent; nos è contrâ splendorem vestium, lauticiam ciborum, & in omnibus fastum ac superbiam amamus, vt tenebræ mentis nos obruant, & lux cælestis immissa discedat. Illa ergo Pauli verba meditemur, & ad nostram eruditionem conuertamus: Mementote præpositorum vestrorum, qui vobis loquuti sunt verbum Dei, quorum intuentes exitum, conuersationis imitami fidem.] Præpositi nostri fuerunt aut munere, aut opere, quia vitam nostram tepidam, ac delicatam suo sancto feruore calcarunt, nobisque verba vitæ, & spiritualem eruditionem, tum sermone tum exemplo proposuerunt. Intueamur optimum finem conuersationis eorum, quoniam eodem vitæ tenore viam spiritus cucurrerunt, & feruidè primordia spiritualis conuersationis incipientes, feruidè quoque eandem consummarunt. Eorumque fides nobis imitanda est, nam verè robur fuit fidei, & abundantia cognitionis cælestis, non ad breue tantum tempus, sicut imperfecti faciunt, sed vsque ad extremum halitum in tanta disciplina custodia, & in tanta corporis castigatione durare.

Iam altera huius instrumenti pars est à nobis explicanda, cuius est, omnia à nostra vocatione aliena

A] constanter fugere, & vniuersa secularia, & à proposito perfectionis abstracta respuere. Punitas cordis magni momenti res est; & virtutum acquisitio omnem conatum, licet gratia adiuta, nostra mentis exhaurit, non oportet aliò diuertere, & vires spiritui colendo vix sufficientes cum mundo & inanitate diuidere. Seruus Elisei, missus ad suscitandum filium viduæ, tale à magistro & domino suo præceptum accepit: Accinge lumbos tuos, & tolle baculum meum in manu tua; & vade. Si occurrerit tibi homo, non salutes eum; & si saluauerit te quispiam, non respondeas illi. Nos autem ad simile negotium mittimur, immò & ad rem maioris momenti destinamur, quia ad prouehendam nostram perfectionem, & ad animas suscitandas eligimur. Et quidem lumbos accingimus, cùm carnis petulantiam frangamus: baculum tollimus, cùm Domini crucem mortificationis vsu suscipimus: vadimus, cùm per viam virtutum duobus pedibus affectus & operis celeri cursu progredimur. His tribus quartum omnino addendum est, nempe vt neminem in via salutemus, id est, ne alienis à nostra vocatione distrahatur. Sūt enim, qui dicant, Giezi imposito baculo non suscitasse mortuum, quòd occurrentes salutasset, & verba cum eis contra præceptum sui magistri miscuisset. Sed quicquid sit de hoc, illud tamen apud me certum est, quòd multi carnem cohibentes, & seipsos abnegantes, & virtutes vtcumque sectantes, seipsos à tepore, & proximos à mala vita non suscitant, quia per negotiorum secularium & profanorum curam sibi occurrentes salutant. Nauem, quam anchora in portu tenet, sæpe rupto fune è loco tutissimo vis tempestatis excutit. Sic animam, timore & amore Domini, quasi duplici fune, in statu spirituali religatam, ab eo cura secularium negotiorum excludit. Et externas sollicitudines principio moleste sustinet, de cursu verò temporis, dum distractionibus affuescit, libenter admittit. Beatissimus sanè Papa Gregorius id in se deprehendisse satis apertè manifestat: Cùm adhuc, inquit, me cogeret animus præfenti mundo quasi specie tenus deseruire, cœperunt multa contra me ex eiusdem mundi cura succrescere, vt in eo iam non specie, sed, quod est grauius, mente retinerer.] O quoties nos in nobis, & in aliis idem omnino vidimus: & in primo negotiorum secularium ingressu, ea nec audire volumus, postea molestissimè audimus, deinde non ita moleste, & successu temporis libenter auscultamus: postmodum lacte nostro educanda suscipimus, & tandem si non alio modo, saltem mentis ariditate ad sæculum redimus. Et vitam qui ita insipientes sunt, vt secularia & suo instituto aduersantia tractant, sola mentis ariditate, qua à Domino castigantur, ad sæculum reuertentur, quia multi eorum, moribus & vita ad sæculum, quod deseruerant, reuertuntur. Venitque super illos fors infelix Achan, qui eo quòd furatus est aliquid de anathemate Iericho, lapidibus obrutus periit. Sic isti negotia mundi furantur, quæ à Domino fuerant viris spiritualibus interdicta. Et verè furantur, quoniam aliena, & secularium cura demandata, contra Domini voluntatem contraeant. Eaque abscondunt in terra, contra medium tabernaculi sui, quia hæc omnia, quæ contra suam vocationem vsurpant, ad terrenum finem ordinant, & medium tabernaculi sui, id est, conuersationis suæ relaxationem aspiciunt. Bene enim quidam doctor dixit, vitam hominis esse sicut nauem in principio, & sine angustam, in medio verò latam: quare qui per hæc secularia negotia vitæ distractionem fugiunt, mediū tabernaculi spectare dicuntur. Equum

4. Reg. 4.

29.

Vide Lyranū ibi

Greg. Prologo mor. c. 1.

Iosue. 7. 25.

autem

autem est, vt qui crimini raptoris adherent, simili poena plectantur, & lapidibus obruti, ac rebus mundi huius implicari, funditur percant.

His profecto Dominus, ad negotia secularia reuertentibus, mortem spiritualem intentat. Et per Amos ait: Misi in vos mortem in via Aegypti, perculli in gladio iuvenes vestros, vsque ad captiuitatem equorum vestrorum. Nam per Aegyptum in arcano sermone saeculum indicatum esse, apud omnes notum est. Mittitur itaque mors in eos, qui terram suam, id est, spiritualem statum, actione deserunt, & ad secularia & profana tractanda redeunt. Horum iuvenes gladio pereunt, & equi captiuitate multantur, cum vires animae curis vanarum rerum à diuinis abstrahuntur, & vires corporis, quae spiritui deseruire debuerant, in terrenis rebus occupantur. Sed non tantum vires corporis horum hominum, verum & ipsi captiui sunt, qui alieno regi, nempe mundo, famulantur. In Deuteronomio scriptum est: Non poteris alterius gentis hominem regem facere, qui non sit frater tuus. At ipsi non tantum vnum sibi regem alterius gentis faciunt, sed multos, quorum negotia agenda suscipiunt, sibi reges constituunt. Rex enim tibi est, o spiritualis vir, cuius ductu viuus, à quo in vitae ratione gubernaris; & rex alienus tibi est, qui, cum tu spiritualiter viuere teneatis, seculariter viuens ad secularia pertrahit. Vide ergo quantos reges alienae gentis tibi facis, cum totam vitam, quam tuo profectui, & animarum saluti consecrare debueras, nunc in huius, nunc in illius negotiis infumis. Relinque vana vanis, profana profanis, & in his, quae ad te nequaquam pertinent, ne patiaris occupari. Et (vt te ab his retrahat grauisimo Ioannis Cassiani sententia) caue ne quid aliquando eorum resumas, quae renuncians abiecasti, & contra Domini interdictum de agro Euangelicae operationis reuersus, inueniaris tunica tua, qua te spoliaueras, reuestiri: neque ad humiles terrenaeque mundi huius concupiscentias, ac studia reuoluaris, & contra Euangelij mandatum, de perfectionis recto descendens tollere aliquid praesumas ex his quae renuncias abiecasti. Caue ne parentum, ne affectionis pristinae recorderis, & ad curas huius saeculi, sollicitudinesque reuocatus, secundum Saluatoris sententiam, [ponens manum tuam super aratum, & aspiciens retro, regno caelorum aptus esse non possis.] Caue ne quando superbiam, quam nunc incipiens, a dore fidei ac pia humilitate calcasti, cum coepit palmorum, vel professionis huius quaedam notitiam degustare, paulatim elatus resuscitare mediteris, ac secundum Apostoli sententiam; [quae destruxisti iterum reaedificans, prauaricatorem constituas] temetipsum, sed potius vt in hac nuditate, quam coram Deo & Angelis eius professus es, ad finem vsque perdures. Hae omnia ipse.

Amos. 4. 10.

Deut. 17. 15.

Cassian. lib. 4. de instit. c. 36, Matt. 24.

Luc. 9. 61

Galat. 2. 18.

Illud autem ad hoc faciendum maxime conferet, si te ad spiritualem vitam vocatum, in altissima dignitate positum esse scias, & e contra vniuersa negotia secularia vilissima esse cognoscas: si illius vitae studia, progressum, siue ascensum; istorum curas, regressum, aut potius deiectionem existimes: & si in rebus humanis nolles ab adepta dignitate cadere, in profectu animae tuae noli, rogo, à cura spiritualium rerum, quae sublimis est dignitas, ad curam negotiorum secularium dilabi. Illi sublimitati, seu illi sublimissimae vitae subde temetipsum, nam illa non multiplicabit sibi equos, nec reducet populum in Aegyptum; haec vero rerum secularium cura equos, qui fastui deseruiunt, id est, ambitiosa desideria, multiplicat, & cogitationum populos in saeculum reuo-

cat, vt post cogitationes consensus ear, & licet corpus in claustro se contineat, totum tamen cor ad saeculum reuertatur. In statu tuo occupationes habes vtilissimas pariter & iucundissimas, quibus cum summa tranquillitate, & mentis luce, in caelum tendis. Habes spiritualem lectionem, sanctam meditationem, feruidam orationem, suauem contemplationem, quae te pascant, & inebrient. Habes Eucharistiae & confessionis administrationem, sacrae doctrinae praedicationem, rudium eruditionem, afflictorum & infirmorum, in carceribus & xenodochiiis manentium, consolationem, quae te vtilem proximis reddant. Quare haec omittis, haec contemnis, & secularia non fugis, quorum causa cum vanissimis hominibus, quos ad bonum non trahis, sed ab illis ad malum traheris, in poenam malis paratam demergeris: Et nunc quid tibi vis in via Aegypti, vt bibas aquam turbidam? Et quid tibi cum via Aegyptiorum, vt bibas aquam fluminis? Antea enim, cum saecularis eras, quid mirum si post saeculum cureres, si quae huius saeculi sunt negotia tractares? At nunc religiosus factus, aut ad spiritualem vitam conuersus, at nunc cum saeculo inimicitias exercens, & deliria ipsius damnans, quid iterum ea probas, quid ad ea reuerteris, quid aqua putida saecularium curarum satiaris?

Iam ergo nos ad spiritualem vitam euocati, sciamus quia ex Aegypto egressi sumus, & in quadam mystica solitudine vt viatores manemus, seu potius per eam iter facimus, donec ad terram promissam, id est, ad caelestem patriam, veniamus. At in solitudine positi, soli sumus, soli, inquam, non corpore, sed corde; soli, non habitatione, sed voluntate. Bonorum enim societas, & eorum qui eiusdem sunt propositi, huius solitudini non obest, si interior homo non se Aegypti, id est, mundi, rebus immisceat. De caetero, inquit Bernardus, sola indicitur tibi mentis & spiritus solitudo. Solus es, si non communia cogites, si non affectes praesentia, si despicias, quod multi suspiciunt, si fastidias, quod omnes desiderant, si iurgia deuites, si damna non sentias, si non recorderis iniuriam. Alioquin nec si solus corpore es, solus es. Videtne posse esse te & solum, cum inter multos; & inter multos, cum solus es? Hae ille. Hae amabilem solitudinem omnes religiosi professi sumus, etiam si in medijs ciuitatibus habitemus, & inter saeculares commoremur, & ministeria apta ad curandas animas, siue ex iustitia, siue ex charitate, & obedientia suscipiamus. Cum vero ad negotia secularia conuertimur, tunc ad saeculum redire gesti-

mus; tunc dicimus cum Israelitis: Recordamur piscium, quos comedebamus in Aegypto gratis: in mentem nobis veniunt cucumeres, & pepones, porri que, & caepe, & allia. Quem locum tractans Cassianus, sic ait: Quae figura, licet in illo praecesserit populo, tamen nunc quoque eam quotidie in nostro ordine, ac professione videmus impleri. Omnis enim quicumque post renuntiationem mundi huius ad antiqua reuertitur studia, & ad pristina desideria reuocatur, haec eadem cum illis opere ac mente proclamat, dicens: Bene mihi erat in Aegypto. Quorum vereor ne tanta sit inuenienda multitudo, quantas tunc sub Mose prauaricantium turbas legimus extitisse. Nam cum sexcenta fere millia armatorum de Aegypto dinumerentur egressa, ex his non sunt amplius quam duo tantum terram repromissionis ingressi. Vnde festinandum est nobis, vt à paucis, ac rarissimis sumamus exempla virtutum, quia secundum illam, quam diximus, figuram; in Euangelio quoque multi vocati, pauci autem dicuntur electi.

Ioan. 2. 18.

Bern. ser. 40. in Cant.

Num. 11. 5.

Cassian. col. 3. 27.

Hae

De la Tom

Afor. 7.
40.

Hæc ille. Nec sola huius doctoris auctoritas dicit eos reuerti in sæculum, qui ad eius negotia redeunt, verum & scriptura ipsa clare significat. Nam Stephanus de eisdem Israelitis loquens in Actis, ait: Moyfi voluerunt obedire patres nostri, sed repulerunt, & auerfi sunt cordibus suis in Ægyptum, dicentes ad Aaron: Fac nobis Deos, qui præcedant nos. Est ergo duplex reuersio in Ægyptum: altera, qua quis reuertitur corpore simul & corde; altera, qua reuertitur tantum corde. Corpore simul & corde in sæculum redeunt Apostata, qui sancto habitu religionis relicto, & sacra professione contempta, Deo moriuntur, ut rebus sæcularibus & profanis viuant. Corde tantum redeunt tepidi & ambitiosi, qui habitu, & propria professione retentis, sæcularia, quæ spreuerant, repetunt, & quæ noxia iudicauerant, iterum ut sibi conducibilia resumunt. Hi Moyfi, id est, Prælati monitis salutaribus, quibus ad studia spiritalia reuocantur, non acquiescunt. Huius mundi tenebras luci status sui, & inquietudines aulicorum suæ quieti præponunt: & quasi contempto vero Deo, idola, quæ se præcedant, expetunt. Vetè enim, ô frater, Deum contemnis, cum obedientiæ Prælatorum obstitis, cum sancti status tui sinceritatem obscuras, puritatem fuscas, & integritatem labefactas; cum ex fratribus tuis quosdam scandalizas, alios verò ad tuam vitam aulicam, & religioso indignam, tuis exemplis petrahis; cum demum sæculo, & principibus huius sæculi diligentissimè famularis; & rebus diuinis tepidè & oscitanter intendis. Et verè ante idola procumbis, cum ima summis, inutilia proficuis, & terrena cælestibus præfers. Ac ideo si cupis virtutes tui status proprias acquirere, & vitam religiosam excolere, & in extremo die debitam rationem Deo reddere, hæc inania, & à tuo statu aliena desere, & vitam regularem, virtutum matrem, diligenter obserua.

Duodecimum Instrumentum: Custodia regulæ, & primò quanti momenti sit ad virtutes habendas.

CAPVT VI.

Galat. 6.
16.

DOSTREMV M ad virtutes acquirendas instrumentum, regulæ exactissimam custodiam esse putamus; cuius præstantia ad obtentionem omnis virtutis, ut nobis possit esse perspecta, tantisper nos in sui contemplationem occupatos tenebit. Ordinem autem hoc argumentum ab eo loco Pauli, à quo Diuus Bonauentura regulæ Seraphici Patris Francisci expositionem incepit: Quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos & misericordia, & super Israel Dei. Quibus verbis Apostolus regulæ nomine Christianam doctrinam, Galatis à se expositam & enucleatam significat. Sed nos cum Doctore illo sapientissimo ad speciales religiosarum familiarum regulas locum istum applicamus, & meritò; quoniam in his regulis Christi doctrinam perfectius expositam, quàm sæcularibus tradi solet, & consiliorum Euangelicorum exactissima obseruatione, magis (ut ita dicam) expolitam esse perspicimus. Harum regularum sequela, diligensque custodia pacem & misericordiam affert his, qui ex eo quod per mundi contemptum, & altioris status professionem Domino consecrantur, meritò dicuntur Israel Dei. Illi enim sunt Israelitæ, non

A carne, sed spiritu, non numero, sed merito; qui ex eo quòd à se terrena abdicant, Deum subtilius, quàm alij communes homines, contemplatione vident; & quia sæculum, & carnem, & diabolum, ac vno nomine seipsos vincunt, cum Deo fortes existunt. Ut autem pateat, quæ ad istos pax, & quæ misericordia ex custodia ac sequela regularum obueniat, illud intelligamus oportet de actibus virtutù dari, omnemque mandatorum obseruationem, atque omnem perfectionem continere. Cuius veritatis cognitio, non ex aliqua auctoritate, aut ratione, sed ex ipso experimento, & ex ipsarum regularum lectione petenda est. Nam quis, rogo, sanctorum patrum, qui statum religiosum fundarunt, scita legat, qui non in eis virtutes vniuersas, aut mandatas, aut in rebus, quæ non sunt in præcepto consilio, traditas & persuasas aspiciat? Basilus in suis regulis quid præcipit? Charitatem aduersus Deum, amorem erga proximum, timorem Dei, secessionem à turbis quietem cogitationis, discretionem, rerum temporalium abdicacionem, & alia similia multa, quæ in suis regulis suis tractatis non sine admiratione legimus, non sine mentis ædificatione veneramus. Augustinus in sua, quam multe sanctæ religiones profitentur, regula, quid mandat: Primùm, inquit, propter quod in vnum estis congregati, ut vnanimis habitetis in domo; & sit vobis anima vna & cor vnum in Deo. Deinde præcipit humilitatem, orationem, ieiunium, modestiam, correctionis admissionem, offensæ condonationem, & alia huius generis, quæ non sine magna exultatione relegimus. Benedictus in sua regula luculentissima, quam etiam plurimæ ex familiaribus religiosis obseruant, quid iniungit? Deum, & proximum diligere, decalogum custodire, corpus castigare, delicias non amplecti, pauperes recreare, nihil amoris Christi præponere, veritatem ex corde & ore proferre, iniurias sustinere, omnes vitæ actiones expendere, & alia multa, quæ licet hic non referamus, ad virtutum perfectionem spectare cognoscimus. Franciscus, quid à suis sectatoribus obseruandum esse decernit? Totum Euangelium. Nam regula, & vita fratrum minorum hæc est, Domini nostri Iesu Christi sanctum Euangelium obseruare, viuendo in obedientia sine proptio, & in castitate; & postea multa alia ad altissimam perfectionem pertinentia illa viuæ imago Iesu Christi crucifixi latè persequitur. Quid tandem, (ut alios sanctissimos religionum Patres omittam) Ignatius noster à nobis seruandum esse præscripsit? Hæc inter alia: ut propriam perfectionem & proximorum etiam impensè quæreremus: ut parentes, fratres, & cognatos in Christo, & propter Christum tantùm diligentes, quod ad res mundi attinet, sancto odio prosequeremur: ut ab omni factu, & huius sæculi honore, & ostentatione abhorreremus: ut generalem quandam in omnibus mortificationem profiteremur: ut purissimam intentionem in rebus etiam minimis haberemus: ut sincerissimam paupertatem, Angelicam castitatem, & promptissimam obedientiam sectaremur: ut iugi studio orationis, ac diuinæ præsentis exercitatione Deo iungeremur: ut fidem Catholicam inter hæreticos & infideles, nec non & diuinorum mandatorum custodiam inter peccatores seminarem: ac tandem ut Christi Iesu perfecti imitatores in vtraque vita, tam actrice quàm contemplatrice, efficeremur. Hæc omnia, & alia huiusmodi constitutiones nostræ exigunt, quas quidam attentè legens, scopum, ac finem earum his notandis verbis expressit. Homines mundo crucifixos, & quibus mundus ipse sit crucifixus, vitæ nostræ ratio nos esse

postulat:

Cap. 1.

Cap. 4.

Cap. 1.